

Μ. Γ. ΛΕΡΜΟΝΤΩΦ

Ο ΑΣΣΙΚ ΚΕΡΙΠ

ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ζούσε μιὰ φορά στὴν Τιφλίδα ἕνας πλούσιος τούρκος. Πολὺ χρυσάφι τοῦ εἶχε δώσει ὁ Ἄλ-
λάχ· ἀκριβώτερον ὅμως γι' αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὸ
χρυσάφι του ἀκόμα ἦτο ἡ μονάκριβή του κόρη
Μαχούλ-Μεχερί. Ὡραῖα εἶνε τ' ἀστέρια στὸν οὐ-
ρανό, ἀλλὰ ἴσως ἀπὸ τ' ἀστέρια κατοικοῦν ἄγ-
γελοι καὶ αὐτοὶ εἶναι ἀκόμη ὠραιότεροι. Ἔτσι
καὶ ἡ Μαχούλ-Μεχερί ἦτονε ὠμορφότερη ἀπὸ ὅλα τὰ κορίτσια τῆς Τι-
φλίδος. Εἰς τὴν Τιφλίδα ἐζούσε καὶ ἕνας πτωχὸς νέος, ὁ Ἄσσικ-Κερίπ.
Ὁ προφήτης δὲν τὸν εἶχε προικίσει μὲ τίποτε ἄλλο, παρὰ μὲ μεγάλη
καρδιά καὶ μὲ τὸ χάρισμα τοῦ τραγουδιοῦ. Παίζοντας τὸ σαάζι (κιθά-
ραν), καὶ τραγουδώντας τὰ ἀρχαῖα παλληκάρια τοῦ Τουρκεστάν, ἐπή-
γαινε ὅπου ἐγένετο γάμος καὶ διεσκέδαζε τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς εὐ-
τυχεῖς. Εἰς ἕνα γάμο ἔτυχε νὰ ἰδῆ τὴν Μαχούλ-Μεχερί καὶ ἀγαπήθη-
καν. Ὁ πτωχὸς Ἄσσικ δὲν εἶχε πολλαῖς ἐλπίδες νὰ τὴν πάρῃ γυναϊκά
του καὶ ἔγεινε μελαγχολικὸς σὰν χειμωνιάτικος οὐρανός.

Μιὰ φορά ἦτανε πλαγιασμένοι κάτω ἀπὸ μιὰ κληματαριά καὶ ὡς τὰ
ὕστερα ἀποκοιμήθηκαν. Ἐκείνη τὴν ὥρα ἐπερνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ ἡ Μα-
χούλ-Μεχερί μαζί μὲ ταῖς φιλενάδες τῆς, καὶ μιὰ ἀπ' αὐταῖς, βλέ-
ποντας κοιμισμένον τὸν Ἄσσικ-Κερίπ, ἔμεινε ἴσως καὶ ἤρθε κοντά του.

— Τί κοιμᾶσαι κάτω ἀπὸ τὴν κληματαριά, τοῦ εἶπε τραγουδιστὰ
σὴκω, κουτέ, ἡ ζαρκάδα σου περνᾷ ἀπὸ κοντά σου.

Ἐκεῖνος ἐξύπνησε καὶ ἡ κόρη ἐπέταξε σὰν τὸ πουλάκι. Ἡ Μα-
χούλ-Μεχερί ἄκουσε τὸ τραγουδί τῆς καὶ ἄρχισε νὰ τῆς μαλόνῃ.

— Ἄν ἴσως ἐγνώριζες, τῆς ἀποκρίνεται ἐκείνη, σὲ ποιὸν τὸ ἔλεγα τὸ
τραγουδί, θὰ μοῦ ἔλεγε, εὐχαριστῶ τῷ ἔλεγα στὸν ἐδικό σου τὸν Ἄσσικ-
Κερίπ.

— Πήγαινέ μ' ἐκεῖ! εἶπε ἡ Μαχούλ, κ' ἐπήγαν.

Ἄμα εἶδε τὸ θλιμμένο πρόσωπο τοῦ Ἀσσίκ ἢ Μαχούλ-Μεχερί, ἄρχισε νὲ τὸν ἐρωτᾶ καὶ νὰ τὸν παρηγορῇ.

— Πῶς νὰ μὴν εἶμαι λυπημένος, ἀποκρίνεται ὁ Ἀσσίκ, ἀφοῦ σὲ ἀγαπῶ χωρὶς ἐλπίδα νὲ σὲ κάμω δική μου!

— Ζήτησέ με ἀπὸ τὸν πατέρα μου, εἶπεν αὐτῇ, καὶ ὁ πατέρας μου θὰ κάμη τὸν γάμο μὲ ἔξοδά του καὶ θὰ σοῦ δώσῃ τόσα χρήματα ὅσα μᾶς χρειάζονται.

— Καλὰ, ἀποκρίνεται ἐκεῖνος, ἄς ποῦμε, ὁ Ἀγιάκ ἀγᾶς θὰ κάμη κάθε θυσία γιὰ τὴν κόρη του· ἀλλὰ ποῖός μπορεῖ νὰ πῆ, πῶς ἐσὺ ὕστερα δὲν θὰ αἰτιάσαι ἐμένα, πῶς ἐγὼ δὲν εἶχα τίποτε καὶ πῶς ὅλα τὰ χρεωστῶ σ' ἐμένα; Ὅχι, ἀγαπημένη μου Μαχούλ-Μεχερί, ἐγὼ ἔκαμα ὄγκο στὴν ψυχὴ μου νὰ ταξειδέψω ἐφτὰ χρόνια 'ς ὄλον τὸν κόσμον καὶ, ἢ νὰ κερδήσω χρήματα νὰ γείνω πλούσιος, ἢ νὰ λείψω ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Ἄν ἦσαι σύμφωνη σ' αὐτό, τότε ὕστερα ἀπὸ ἐφτὰ χρόνια θὰ εἶσαι δική μου.

Ἐκείνη ἔμεινε σύμφωνος, ἀλλὰ τοῦ εἶπε ὅτι, ἂν τὴν προσδιωρισμένη ἡμέρα δὲν γυρίσῃ πίσω, τότε θὰ πάρῃ ἄντρα τὸ Χουρσίτ-μπέκ, ποῦ τῆνε γυρεῦει ἀπὸ τόσο καιρό.

Παίει ὁ Ἀσσίκ-Κερίπ στὴ μάνα του, παίρνει τὴν εὐχὴν τῆς ἡγιάς τὸ ταξειδί, φιλεῖ τὴ μικρὴ του τὴν ἀδελφὴ, κρεμάει στὸν ὤμο του ἓνα ταγάρι, ἀκουμπᾶ στὸ ραβδί του καὶ φεύγει ἀπὸ τὴν Τιφλίδα. Στὸ δρόμον ποῦ πήγαινε, νὰ σου καὶ τὸν προφταίνει ἓνας καβαλάρης. Γυρίζει ὁ Ἀσσίκ καὶ βλέπει τὸ Χουρσίτ-μπέκ. — Ὡρα σου καλή! τοῦ φωνάζει ὁ μπέκ, — ὅπου κι' ἂν διαβῆς, ταξειδιάρη, θὰ μ' ἔχῃς σύντροφό σου. Αὐτός ὁ σύντροφος διόλου δὲν ἄρεσε τοῦ Ἀσσίκ, ἀλλὰ τί ἤθελε νὰ κάμη; Ἐπήγαν κάμποσο δρόμον μαζὺ καὶ στὸ τέλος βλέπουν ἐμπρὸς τους ἓνα ποτάμι. Οὔτε πέραμα οὔτε γεφύρι εἶχε νὰ περάσουν.— Πέσε κολυμπώντας πρῶτος σύ, εἶπεν ὁ Χουρσίτ-μπέκ, καὶ ἐγὼ σ' ἀκολουθῶ. Ὁ Ἀσσίκ ἔβγαλε τ' ἀπόξω του ροῦχα κ' ἔπεσε στὸν ποταμό. Ἀφοῦ ἐπέρασε πέρα, ἐγύρισε, ἴσως καὶ εἶδε: δυστυχία του! Ὁ Χουρσίτ-μπέκ τοῦ εἶχε πάρει τὰ ροῦχά του κ' ἐτραβοῦσε ἴσως γιὰ τὴν Τιφλίδα· μονάχα ἢ σκόνη ἐφαίνονταν ποῦ ἐστρηφογύριζε σὰν φεῖδι ἴσως τοῦ στὸν κάμπο. Γυρίζοντας στὴν Τιφλίδα, ἔφερε ὁ μπέκ τὰ ροῦχα τοῦ Ἀσσίκ-Κερίπ στὴ γρηθὰ τῆς μάνας του. — Ὁ γυός σου, τῆς λέγει, ἐπνίγηκε στὸ βαθὺ τὸν ποταμό, νὰ καὶ τὰ ροῦχά του.

Μὲ μεγάλη λύπη ἔπεσε ἡ μάνα ἀπάνω στὰ ροῦχα τοῦ ἀγαπη-

μένου παιδιοῦ της καὶ τὰ ἔβρεχε μὲ τὰ καυτερὰ της δάκρυα, καὶ ὕστερα τὰ ἐπῆρε καὶ τὰ πῆγε στὴν ἀρραβωνιστικὴ του τῆ Μαχούλ-Μεχερί. — «Ὁ γυὸς μου ἐπνίγηκε, τῆς λέγει, ὁ Χουρσίτ-μπέκ μοῦ ἔφερε τὰ ρουχὰ του· τώρα εἶσαι ἐλεύθερη». Ἡ Μαχούλ-Μεχερί ἐχαμογέλασε καὶ εἶπε: — Μὴν πιστεύης· αὐτὰ εἶναι τέχναις τοῦ Χουρσίτ-μπέκ· προτοῦ νὰ περάσουν ἐφτά χρόνια, κανεὶς δὲν θὰ γεινῆ ἄντρας μου. — Κ' ἐξεκρέμασε ἀπὸ τὸν τοῖχο τὸ σαάζι της, καὶ ἄρχισε μὲ ἡσυχία νὰ τραγουδῇ τὸ ἀγαπημένον τραγοῦδι τοῦ φτωχοῦ Ἀσσίκ-Κερίπ.

Καὶ ὅμως ὁ ταξειδιάρης ἔφθασε γυμνὸς καὶ ξυπόλητος σ' ἓνα χωριό. Εὐρέθησαν ἄνθρωποι καλοὶ καὶ τὸν ἐντυσαν καὶ τοῦ ὄδωκαν νὰ φάγη, κ' ἐκεῖνος γὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ τοὺς ἐτραγουδῆσε ὠραιότατα τραγοῦδια. Κ' ἔτσι ἐπήγαινε ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ καὶ ἀπὸ χώρα σὲ χώρα καὶ ἐγεινῆκε σ' ὅλα τὰ μέρη γνωστός. Ἐφθασε τέλος πάντων εἰς τὸ Χαλάφ. Κατὰ τὴ συνήθεια, ἐμπῆκε ἓς ἓνα καφενέ, ἐζήτησε νὰ τοῦ φέρον ἓνα σαάζι καὶ ἤρχισε νὰ τραγουδῇ.

Εἰς τὸ Χαλάφ ἐζοῦσε τότε ἓνας πασσᾶς, ποῦ εἶχε μανία γιὰ τοὺς τραγουδιστάδες. Πολλοὺς τέτοιους τοῦ εἶχον φέρει, ἀλλὰ κανέναν δὲν τοῦ ἄρεσε. Οἱ τσαουσῆδές του εἶχαν κατακουρασθῆ πιά ἀναζητῶντας μέσα στὴν πόλι. Ἐξαφνα ὅμως, περνῶντας ἀπὸ τὸν καφενέ, ἀκούουν μιὰ ἀγγελικὴ φωνή. Μπαίνουν μέσα. — Ἐλα τοῦ λέγουν, πᾶμε στὸ μεγάλο πασσᾶ, κί' ἂν δὲν θελήσῃς ν' ἄρθῃς—εἶσαι χαμένος! — Ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ἐλεύθερος, ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Τιφλίδα, λέγει ὁ Ἀσσίκ-Κερίπ, θέλω-πηγαίνω, δὲν θέλω-δὲν πηγαίνω· τραγουδῶ ὅταν ἔχω κέφι καὶ καμμιὰ ἀνάγκη δὲν ἔχω τὸν πασσᾶ σας.

Καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ ὅμως τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ἐπῆγαν στὸν πασσᾶ.

— Τραγοῦδίσε! τοῦ λέγει ὁ πασσᾶς, κ' ἐκεῖνος τραγοῦδεῖ καὶ στὸ τραγοῦδι του αὐτὸ λέγει γιὰ ταῖς χάραις τῆς ἀγαπημένης του Μαχούλ-Μεχερί καὶ τόσο ἄρεσε στὸν πασσᾶ αὐτὸ τὸ τραγοῦδι, ὥστε ἐκράτησε κοντά του τὸ φτωχὸ τὸν Ἀσσίκ-Κερίπ. Τοῦ ἐχάρισε ἀμέτρητο ἀσῆμι καὶ χρυσάφι καὶ ἔλαμπαν ἀπάνω του τὰ χρυσοκέντητα φορέματα. Ὁ Ἀσσίκ-Κερίπ ἐζοῦσε εὐτυχησμένα καὶ ἔγεινε πολὺ πλούσιος. Ἄν ἐλησμόνησε τὴν Μαχούλ-Μεχερί ἢ ὄχι—δὲν ἤξεύρω, ὅμως ἡ προθεσμία ἐπλησίαζε. Ὁ τελευταῖος χρόνος λίγο ἤθελε πιά νὰ τελειώσῃ κί' αὐτὸς οὔτε στὸ νοῦ του τὸ εἶχε νὰ φύγῃ.

Ἡ ὥραία Μαχούλ-Μεχερί ἄρχιζε πιά ν' ἀπελπίζεται. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἔφευγε ἀπὸ τὴν Τιφλίδα ἓνας ἔμπορος μὲ καραβάνι ἀπὸ σαράντα καμήλαις καὶ ὀγδόντα δούλους. Προσκαλεῖ τὸν ἔμπορο στὸ σπίτι της

καὶ τοῦ δίνει ἓνα χρυσὸ δίσκο. Πάρε, τοῦ λέγει, αὐτὸν τὸ δίσκο καὶ σὲ ὅποια πόλι καὶ ἂν πᾶς, στήσέ τον στὸ μαγαζὶ σου καὶ διαλάλησε παντοῦ, ὅτι ὅποιος βρεθῆῖ νοικοκύρης αὐτοῦ τοῦ δίσκου καὶ μπορέσῃ νὰ τὸ ἀποδείξῃ, θά τονε παίρνῃ καὶ θά τοῦ δώσω ἀκόμη καὶ ἄλλο τόσο χρυσάφι, ὅσο ζυγίζει ὁ δίσκος. Ἐφυγε ὁ ἔμπορος καὶ ὅπου ἐπήγαινε ἐκτελοῦσε τὴν παραγγελιὰ τῆς Μαχοῦλ-Μεχερί, ἀλλὰ κανένας δὲν ἐπαρουσιάζετο νὰ πῆ, πῶς ὁ μαλαματένιος δίσκος ἦτονε δικὸς του. Εἶχε πιά ξεπουλήσει ὅλα του ἀπάνω κάτω τὰ ἐμπορεύματα καὶ ἔφθασε μὲ τὰ ὑπόλοιπα καὶ στὸ Χαλάφ. Ἐδιαλάλησε παντοῦ τὴν παραγγελιὰ τῆς Μαχοῦλ Μεχερί. Ἄμα τ' ἄκουσε αὐτὸ ὁ Ἄσσικ-Κερίπ, τρέχει στὸ καρβάν-σαράι καὶ βλέπει στὸ μαγαζὶ τοῦ ἐμπόρου τῆς Τιφλίδος τὸ μαλαματένιο δίσκο. — Δικὸς μου εἶνε, λέγει, καὶ τὸν ἐπῆρε στὰ χέρια του. — Πράγματι, εἶνε δικὸς σου, εἶπε ὁ ἔμπορος, σ' ἐγνώρισα, Ἄσσικ-Κερίπ. Γύρισε λοιπὸν γλήγορα στὴν Τιφλίδα· ἡ Μαχοῦλ-Μεχερί σου μοῦ παράγγειλε νὰ σοῦ πῶ, ὅτι ἡ προθεσμία κοντεύει νὰ τελειώσῃ, καὶ ἂν δὲν φθάσῃς τὴν προσδιωρισμένη μέρα, θά παντρευτῆ νὰ πάρῃ ἄλλον. Ἀπελπισμένος ὁ Ἄσσικ, ἐτραβοῦσε τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς του· δὲν τοῦ ἔμεναν παρὰ τρεῖς μέραις ἀκόμη ἕως τῆ φοβερῆ ἐκεῖνη ὥρα. Καὶ ὅμως ἐκαθαλίκεψε τὸ ἄλογό του, ἐπῆρε μαζύ του ἓνα ταγάρι γεμαῖτο φλωριά κ' ἐπῆρε δρόμο, χωρὶς νὰ λυπηθῆ τὸ ἄλογο. Καὶ τόσο, ὡς τὰ ὕστερα, εἶχε κουρασθῆ τὸ φτωχό, ὥστε δὲν ἐθάσταξε καὶ ἔπεσε κ' ἐξεψύχησε στὸ βουνὸ τοῦ Ἀρζινιάν, πέρα ἀπὸ τὸ Ἀρζερούμ. Τί νὰ κάμῃ τώρα; Ἀπὸ τὸ Ἀρζινιάν ἴσα μὲ τὴ Τιφλίδα εἶνε δύο μηνῶν δρόμος μὲ τὸ ἄλογο καὶ δὲν τοῦ ἔμειναν παρὰ δύο μέραις μονάχα. — Ἀλλάχ μεγαλοδύναμη! ἐφώναξε, ἂν σὺ δὲ μὲ βοηθήσῃς τώρα, τί νὰ τὴν κάμω ὕστερα τῆ ζωῆ! Καὶ θέλει νὰ γκρεμισθῆ ἀπὸ τοὺς ψηλοὺς βράχους. Ἐξάφνα ἀπὸ ἐκεῖ βλέπει κάτω ἓναν ἄνθρωπο, ἀπάνω σ' ἓνα ἄσπρο ἄλογο καὶ ἀκούει μιὰ δυνατὴ φωνή: «Ὀγλάν, (παλληκάρη) τί ζητεῖς νὰ κάμῃς; — θέλω ν' ἀποθάνω», ἀποκρίνεται ὁ Ἄσσικ.

— Κατέβα λοιπὸν τότε ἐδῶ κάτω κ' ἐγὼ σὲ σκοτόνω. — Ὁ Ἄσσικ ἐκατέβη ὅπως—ὅπως ἀπὸ τὸ βράχο. — Ἀκολούθησέ με, τὸν ἐπρόσταξε ὁ καθαλάρης. — Καὶ πῶς μπορῶ ἐγὼ ν' σ' ἀκολουθήσω; ἀπεκρίθηκε ὁ Ἄσσικ: — τὸ ἄλογό σου πετᾷ σὰν ἀστραπὴ καὶ μένα μὲ βαρύνει τὸ ταγάρι μου.

— Ἀλήθεια λες; κρέμασέ το λοιπὸν ἀπάνω στὴ σέλλα μου κι' ἀκολούθα με. — Ὅσο καὶ ἂν ἐπροσπαθοῦσε ὁ Ἄσσικ-Κερίπ νὰ τόνε

φθάση, ἔμενε πάντα πίσω. — Τί ἔμεινες πίσω λοιπόν; ἐρωτᾷ ὁ καθαλάρης. — Καί πῶς ἔμπορῶ ἐγὼ νὰ σ' ἀκολουθήσω, λέγει ὁ Ἀτσίκ. Τὸ ἄλογό σου τρέχει περισσότερο ἀπὸ τὴ σκέψι κ' ἐγὼ εἶμαι κατακουρασμένος. — Ἐχεις δίκην, κάθησε λοιπόν στὰ καπούλια τοῦ ἀλόγου μου καὶ πέ μου ὄλην τὴν ἀλήθεια — ποῦ θέλεις νὰ πᾶς; — Ἄν ἠμποροῦσα τοῦλάχιστον νὰ φθάσω ἀπόψε στὸ Ἀρζερούμ, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀσσίκ. — Κλείσε λοιπόν τὰ μάτια σου. Τὰ ἔκλεισε. Τώρα ἄνοιξέ τα. Κυττάζει ὁ Ἀσσίκ-Κερίπ καὶ βλέπει ἔμπρός του, ποῦ ἄσπριζαν τὰ τείχη καὶ ἐλαμποκοποῦσαν οἱ μιναρέδες τοῦ Ἀρζερούμ. — «Νὰ μὲ συμπαθῆς, ἀγᾶ μου, λέγει ὁ Ἀσσίκ, ἔκαμα λᾶθος, ἤθελα νὰ πῶ, πῶς ἔχω ἀνάγκην νὰ πάω στὸ Κάρς. — Εἶδες λοιπόν, ἐγὼ σὲ προειδοποίησα νὰ μοῦ πῆς τὴν πᾶσαν ἀλήθεια. Κλείσε λοιπόν πάλιν τὰ μάτια σου. Τώρα ἄνοιξέ τα». — Ὁ Ἀσσίκ δὲν ἐπίστευε, πῶς ἤρθανε στὸ Κάρς ἔπεσε στὰ γόνατα καὶ εἶπε: «Ἐφταιξε, ἀγᾶ μου, ἔφταιξε ὁ δούλος Ἀσσίκ-Κερίπ· ξεύρεις ὅμως καὶ ὁ ἴδιος, πῶς ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ πρῶτὶ νὰ λέγῃ ψέμματα, πρέπει νὰ μὴν τὰ παύσῃ ἕως τὸ βράδυ· ἐγὼ λοιπόν ἔχω ἀνάγκην νὰ πάω στὴν Τιφλίδα. — Μὰ τί ἄπιστος ποῦ εἶσαι! εἶπε μὲ θυμὸ ὁ καθαλάρης. Ἀλλὰ δὲν πειράζει πιά, σοῦ τὰ συγχωρῶ· κλείσε λοιπόν τὰ μάτια σου· τώρα ἄνοιξέ τα, εἶπε σὲ μιὰ στιγμή». Ὁ Ἀσσίκ ἔβαλε φωνὴ ἀπὸ τὴν χαρὰ του· ἦτανε πιά κοντὰ στὴν Τιφλίδα. Ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν καθαλάρη ὁ Ἀσσίκ-Κερίπ κ' ἐπῆρε τὸ ταγάρι του ἀπὸ τὴ σέλα τοῦ λέγει: «Ἀγᾶ, τὸ καλὸ ποῦ μοῦ ἔκαμες βέβαια εἶνε μεγάλο, ἀλλὰ κάμε μου ἀκόμη καὶ ἓνα ἄλλο καλὸ· ἂν ἴσως τώρα πῶ ἐγὼ, ὅτι γιὰ μιὰ μέρα κατῶρθωσα νὰ φθάσω ἀπὸ τὸ Ἀρζινιάν εἰς τὴν Τιφλίδα, κανένας δὲν θὰ μὲ πιστέψῃ· ὅσοε μου λοιπόν καμμιά ἀποδείξει. — Σκύψε, τοῦ λέγει ἐκεῖνος χαμογελῶντας, πάρε κάτω ἀπὸ τὸ πέταλο τοῦ ἀλόγου μου μιὰ φοῦχτα χῶμα καὶ βάλε το στὴν τσέπη σου· καὶ ὅταν ὀθῆς πῶς δὲν πιστεύουν τὰ λόγια σου, πρόσταξε νὰ σοῦ φέρουν μιὰ τυφλὴ γυναῖκα ποῦ ἔμεινε σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι ἑπτὰ χρόνια, ἄλειψέ της τὰ μάτια καὶ θὰ ἰδῇ τὸ φῶς της». Ὁ Ἀσσίκ ἔσκυψε κ' ἐπῆρε χῶμα κάτω ἀπὸ τὸ πέταλο τοῦ ἄσπρου ἀλόγου, ἄμα ὅμως ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του, — ὁ καθαλάρης καὶ τὸ ἄλογό του εἶχαν γείνει ἄφαντα. Τότε ὁ Ἀσσίκ-Κερίπ ἐπεισθῆκε πιά ὅτι ὁ προστάτης του δὲν ἦτον ἄλλος παρὰ ὁ Χαδερηλιάζ (Ἄγ. Γεώργιος).

Μόλις ἀργὰ τὸ βράδυ κατῶρθωσε ναῦρη τὸ σπίτι του ὁ Ἀσσίκ. Χτυπᾷ τὴν πόρτα μὲ τρεμουλιαστὸ χέρι, λέγοντας: — Ἀνά, ἀνά

(μάννα), ἄνοιξε ! εἶμαι ξενητεμένος, κρυόνω καὶ πεινῶ· σὲ παρακαλῶ, γι' ἀγάπη τοῦ ξενητεμένου σου παιδιοῦ ἄνοιξέ μου. — Ἡ γρηῃὰ μὲ ἀδύνατη φωνὴ τοῦ ἀποκρίνεται : — Για τὸς ταξειδιῶτας ἔχουνε σπίτια οἱ πλουσιοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες· ἀπόψε γίνεται γάμος στὴ χώρα, ἐκεῖ πήγαινε ! ἐκεῖ μπορεῖς νὰ περάσης τὴν νυχτιὰ σου εὐχαριστημένα. — Ἀνά, ἀπαντᾷ ἐκεῖνος, δὲν ἔχω κανένα γνώριμο· γιὰ τοῦτο σὲ ξαναπαρακαλῶ, γι' ἀγάπη τοῦ ξενητεμένου σου παιδιοῦ, ἄφρησέ με νὰ μῶ ! — Τότε ἡ ἀδελφὴ του λέγει τῆς μάννας της : — Μάννα, ἐγὼ θὰ σηκωθῶ νὰ τοῦ ἀνοίξω τὴν πόρτα. — Χαμένο κορμί ! ἀποκρίνεται ἡ γρηῃὰ : — Ἡ χαρὰ σου εἶναι νὰ δέχῃσαι νέους καὶ νὰ τοὺς περιποιηθῇσαι, γιὰτι πᾶνε τώρα ἑπτὰ χρόνια, ποῦ ἀπὸ τὰ δάκρυα ἔχω χάσει τὸ φῶς μου. — Ἀλλ' ἡ κόρη, χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴ στὰ λόγια της, ἤνοιξε τὴν πόρτα καὶ ἔβαλε μέσα τὸν Ἀσσίκ-Κερίπ. Ἀφοῦ αὐτὸς κατὰ τὴ συνήθεια ἐχαιρέτισε, ἔκατσε καὶ μὲ κρυφὴ ἀνησυχία καὶ ταραχὴ, ἄρχισε νὰ παρατηρῆ καὶ βλέπει στὸν τοῖχο, ποῦ ἐκρεμότανε μέσα σὲ μιὰ κατασκονισμένη θήκη τὸ γλυκόφωνό του σαάζι, κ' ἐρώτησε τὴ μάννα του : — Τί ἔχεις κρεμασμένο ἐκεῖ στὸν τοῖχο ; — Εἶσαι πολὺ περιέργως μουσαφίρης, τοῦ ἀπολογιέται ἐκείνη· σὲ φθάνει ποῦ θὰ σοῦ δώσουν ἓνα κομματί ψωμί, κ' αὔριο θὰ σοῦ πῶνε πήγαινε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ. — Ἐγὼ σοῦ τὸ εἶπα πιά, τῆς λέγει ἐκεῖνος, πῶς ἐσὺ εἶσαι μάννα μου κι' αὐτὴ ἀδελφὴ μου, καὶ γι' αὐτὸ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐξηγήσης, τί εἶν' ἐκεῖνο ποῦ κρέμεται στὸν τοῖχο ; — Εἶνε σαάζι, σαάζι, εἶπεν ἡ γρηῃὰ μὲ θυμὸ, μὴ πιστεῦντάς τον. — Καὶ τί θὰ πῆ σαάζι ; — Σαάζι θὰ εἶπῃ, ποῦ τὸ παίζου καὶ λένε τραγούδια. Καὶ ὁ Ἀσσίκ-Κερίπ τὴν παρακαλεῖ ν' ἀφήσῃ τὴν ἀδελφὴ του νὰ ξεκρεμάσῃ τὸ σαάζι καὶ νὰ τοῦ τὸ δείξῃ. — Δὲν κάνει ἀποκρίθηκε ἡ γρηῃὰ, τὸ σαάζι αὐτὸ εἶνε τοῦ δόλιου τοῦ γιου μου, πᾶνε τώρα ἑπτὰ χρόνια ποῦ χέρι ἀνθρώπου δὲν τὸ ἄγγισε. — Ἀλλὰ ἡ ἀδελφὴ του ἐσηκώθη, ἐξεκρέμασε ἀπὸ τὸν τοῖχο τὸ σαάζι καὶ τοῦ τὸ ὄωκε. Τότε ἐκεῖνος ἐσήκωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε αὐτῇ τὴν προσευχὴ : — « Παντοδύναμε Ἀλλάχ, ἂν δὲν ἐκπληρωθῆ ὁ σκοπός μου, κάμε, ὥστε τὸ ἑφτάχορδὸ μου σαάζι νὰ βρεθῆ κορδισμένο ὅπως ἐκείνη τὴν ἡμέρα ποῦ τὸ ἔπαιξα τὴν τελευταία φορὰ ! » καὶ ἄρχισε νὰ παίζῃ καὶ ἡ κόρδὲς εὐρέθησαν σύμφωνες καὶ ἀρχίνησε νὰ τραγουδῇ : « Εἶμαι ὁ φτωχὸς Κερίπ (περιηγητὴς) καὶ φτωχὰ εἶνε τὰ λόγια μου, ἀλλὰ ὁ Μεγαλοδύναμος μ' ἐδοθήθησε νὰ κατέβω ἀπὸ τὸ μεγάλο βράχο. Ἄν καὶ εἶμαι φτωχὸς καὶ τὰ λόγια μου φτωχὰ, γνώρισέ με, μάννα μου, ἐμένα τὸν ξενητεμένο σου ! » Ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ

ἡ μάννα του ἤρχισε νὰ κλαίη, καὶ τὸν ἐρωτᾷ : — Πῶς σὲ λένε ; — Ρασσίδ, ἀποκρίνεται αὐτός.—Νὰ μιλᾷς μιὰ καὶ μιὰ ν' ἀκούς, Ρασσίδ, τοῦ λέγει ἐκείνη μὲ τὰ λόγια σου σπαράζεις τὴν καρδιά μου καὶ τὴν κάνεις κομμάτια. Ἀπόψε εἶχα ἰδῆ στὸν ὕπνο μου, πῶς ἄσπρισαν τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς μου. Πᾶνε τώρα ἑπτὰ χρόνια ποῦ ἐτυφλώθηκα ἀπὸ τὰ δάκρυα. Πέ μου σύ, ποῦ ἔχεις τὴ φωνὴ τοῦ γιουῦ μου, πότε θάρθη ὁ γιός μου ; Καὶ δύο φοραῖς πῶς τὸν παρακάλεσε νὰ τῆς πῆ. Τοῦ κάκου τῆς ἔλεγε αὐτός πῶς εἶνε ὁ γιός της—ἐκείνη δὲν ἐπίστευε. "Ἦστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα τῆς λέγει.—"Ἄφησε μάννα νὰ πάρω τὸ σαάζι καὶ νὰ φύγω. "Ἀκουσα πῶς ἐδῶ κοντὰ γίνεται γάμος· ἡ ἀδελφὴ μου θὰ ἔρθη μαζὺ μου· θὰ παίζω ἐκεῖ καὶ θὰ τραγουδήσω, καὶ ὅ,τι πάρω, θὰ τὰ φέρω ἐδῶ νὰ τὰ μοιρασθοῦμε.—"Ὅχι, δὲν τὸ δίνω, ἀποκρίθηκε ἡ γρηά, ἀφότου ἔφυγε ὁ γιός μου, τὸ σαάζι δὲν ἐβγήκε ἀπὸ τὸ σπίτι.—Αὐτός ὅμως ἄρχισε νὰ ὀρκίζεται πῶς δὲν θὰ βλάβῃ καμμιά χορδὴ.—Καὶ ἂν σπάσῃ καμμιά, λέγει ὁ Ἀσσίκ-Κερίπ, τότε νὰ χάνω τὴ κατάστασί μου.—Ἡ γρηά ἀφοῦ ἔψαξε τὸ ταγάρι του κ' ἐνόησε πῶς ἦτον γεμᾶτο φλουριά, τὸν ἄφησε νὰ πάρῃ τὸ σαάζι.

Τὸν ἐσουνόδεψε ἡ ἀδελφὴ του ὡς τὸ πλούσιον σπίτι, ὅπου ἔδινε κ' ἔπερνε, ἡ διασκεδάσι τοῦ γάμου, καὶ ἔμεινε κοντὰ στὴν πόρτα γιὰ ν' ἀκούσῃ τί θὰ γείνη.

Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ἐκατοικοῦσε ἡ Μαχούλ-Μεχερί, καὶ τὴ νύχτα ἐκείνη θὰ ἐγίνονταν γυναῖκα τοῦ Χουρσίτ-μπέκ. Ὁ Χουρσίτ-μπέκ διασκεδάζε μὲ τοὺς φίλους του. Ἡ Μαχούλ-Μεχερί ἐκαθότανε πίσω ἀπὸ ἓνα πολύτιμον παραπέτασμα μαζὺ μὲ ταῖς φιλενάδες της, κρατῶντας στὸ ἓνα χέρι ποτῆρι μὲ φαρμάκι καὶ στὸ ἄλλο, κοφτερὸ χαντζάρι· εἶχε ὀρκισθῆ ν' ἀποθάνῃ κάλλιον παρὰ νὰ γύρῃ τὴν κεφαλὴ της στὸ κρεβάτι τοῦ Χουρσίτ-μπέκ. Καὶ ἀκούει ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ παραπέτασμα, πῶς ἦλθε ἓνας ξένος καὶ λέγει : — Σελιάμ ἀλεΐκιουμ ! Σεῖς ἐδῶ διασκεδάζετε, ἀφήσετέ με κ' ἐμὲ τὸ φτωχὸ ξενητεμένο νὰ φάγω μαζὺ σας, κ' ἐγὼ νὰ σᾶς πῶ τραγουδία.—Γιατί ὄχι, εἶπε ὁ Χουρσίτ-μπέκ. Ἐδῶ πρέπει ν' ἀφήσουνε νὰ ἔλθουν οἱ τραγουδιστάδες καὶ οἱ χορευτάδες, γιατί εἶνε γάμος. Τραγουδῆσέ μας λοιπὸν κάτι τι Ἀσσίκ (τραγουδιστὴ), κι' ἐγὼ θὰ σοῦ ρίξω μιὰ φοῦχτα φλωριά !

Τότε ὁ Χουρσίτ-μπέκ τὸν ἐρωτᾷ : — Καὶ πῶς εἶνε τῶνομά σου, ξενητεμένε ; — Σίντι γχιροούρσουουζ (τῶρα τὸ μαθαίνετε) : — Τί ὄνομα πάλι εἶν' αὐτό ; ἐφώναξεν ἐκεῖνος γελῶντας· πρώτη φορὰ ποῦ τὸ ἀκούω.

“Όταν ἡ μάγνα μου ἐκοιλοπονοῦσε σὲ μένα, πολλοὶ γειτόνοι ἐρχόντανε στὴν μπόρτα μας κι’ ἐρωτοῦσαν : κόρη ἔκαμεν ἢ γηρό ; καὶ τοὺς ἀπαντοῦσαν «σὶντι γκιωροῦρσουουζ (τώρα τὸ μαθαίνετε). Γιὰ τοῦτο λοιπόν, ἅμα ἐγεννήθηκα μοῦ ἔδωσαν αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Εἶπε αὐτὰ κ’ ἐπῆρε τὸ σαΐζι του κι’ ἄρχισε νὰ τραγουδῇ :

«Στὴν πόλι Χαλάφ ἦπια μισιριώτικο κρασί, ἀλλὰ ὁ Θεὸς μοῦ ἔδωσε φτερά καὶ σὲ τρεῖς μέραις ἐπέταξα ἐδῶ».

Ὁ ἀδελφός τοῦ Χουρσίτ-μπέκ, ἄνθρωπος μὲ λίγο νοῦ, ἄρπαξε τὸ χαντζάρι του κ’ ἐφώναξε : — Ψεύτη! πῶς μπόρεσες νὰ ἔλθης ἐδῶ ἀπὸ τὸ Χαλάφ σὲ τρεῖς μέραις ;

— Γιατί θέλεις νὰ μὲ σκοτώσης ; εἶπεν ὁ Ἄσσικ.—οἱ τραγουδιστᾶδες ἀπ’ ὄλαις ταῖς χώραις μαζεύονται εἰς ἓνα μέρος· ἐγώ, —πιστέψετε δὲν πιστέψετε, πληρωμὴ δὲν γυρεύω.

— Ἄς ἐξακολουθήσῃ εἶπε ὁ γαμπρός, καὶ ὁ Ἄσσικ-Κερίπ ἄρχισε πάλι τὸ τραγοῦδί του :

«Τὸ πρωῒνό μου ναμάζι τὸ ἔκαμα στὸν κάμπο τοῦ Ἀρζινιάν, τὸ μεσημεριανό μου ναμάζι στὸ Κάρς καὶ τὸ βραδυνὸ—στὴν Τιφλίδα. Ὁ Ἄλλάχ μοῦ ἔδωκε φτερά κ’ ἐπέταξα ἐδῶ. Ὁ Θεὸς νὰ μ’ ἀξιώσῃ νὰ θυσιασθῶ γιὰ τὸ ἄσπρο ἄλογο. Σὰν τὸν τζαμπάζι ἀπάνω στὸ σχοινί, ἔτσι κι’ αὐτὸ ἐπετοῦσε ἀπὸ τὰ βουνὰ στοὺς βράχους καὶ ἀπ’ τοὺς βράχους στὰ βουνά. Ὁ Μεβλιάν (ὁ Κύριος ἡμῶν) ἔδωσε στὸν Ἄσσικ φτερά καὶ πρόφταξα στὸ γάμο τῆς Μαχοῦλ-Μεχερί».

Τότε ἡ Μαχοῦλ-Μεχερί, ἅμα ἐγνώρισε τὴ φωνὴν του, πετᾶ τὸ φαρμάκι ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά καὶ τὸ χαντζάρι ἀπὸ τὴν ἄλλη.

— Ἐσὺ ἐκράτησες τὸν ὄρο σου, τῆς εἶπε μιὰ φιλενάδα τῆς. “Ὡστε ἀπόψε θὰ γείνης γυναῖκα τοῦ Χουρσίτ-μπέκ ; — Σεῖς δὲν ἐγνωρίσατε, ἐγὼ ὅμως ἐγνώρισα τὴν ἀγαπητὴν μου φωνήν· ἀπεκρίθη ἡ Μαχοῦλ-Μεχερί, καὶ παίρνει ἓνα ψαλλίδι καὶ κόβει τὸ παραπέτασμα. “Όταν ἐπαρτήρησε καὶ εἶδε πῶς δὲν εἶχε λάθος καὶ ἦτον ὁ ἴδιος ὁ Ἄσσικ-Κερίπ, ἔβαλε μιὰ φωνὴν κ’ ἐρρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά του κ’ ἐλιγοθύμησαν κ’ οἱ δύο. Ὁ ἀδελφός τοῦ Χουρσίτ-μπέκ ἔτρεξε κατ’ ἐπάνω τους μὲ τὸ χαντζάρι, μὲ σκοπὸ νὰ τοὺς περάσῃ πέρα πέρα καὶ τοὺς δύο, ἀλλὰ ὁ Χουρσίτ-μπέκ τὸν ἐσταμάτησε καὶ εἶπε :—Ἡσύχατε καὶ μάθε πῶς ὅ,τι εἶνε στὸ κούτελο τοῦ ἀνθρώπου ὅταν γεννηθῇ γραμμένο δὲν θὰ τὸ ἀποφύγῃ.

“Όταν ἦλθε στὸν ἑαυτὸ τῆς ἡ Μαχοῦλ-Μεχερί, ἐκοκλήθη ἀπ’ τὴν ἐντροπήν τῆς, ἐσκέπασε μὲ τὰ χέρια τὸ πρόσωπό τῆς κ’ ἐκρύφτηκε πίσω ἀπὸ τὸ παραπέτασμα.

— Τώρα φαίνεται πραγματικῶς πῶς εἶσαι ὁ Ἄσσικ-Κερίπ, εἶπεν ὁ γαμπρός, — πὲ μας ὅμως, πῶς εἰμπόρεςες σὲ τόσο λίγο καιρὸ νὰ κάμῃς τόσο μεγάλο ταξεῖδι ;

— Γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω τὴν ἀλήθεια, ἀπεκρίθηκε ὁ Ἄσσικ, θὰ κόψω μὲ τὸ σπαθί μου σὲ δυὸ μιὰ πέτρα· κί' ἂν λέγω ψέμματα, ὁ λαιμός μου ἄς γίνῃ φιλωτέρος ἀπὸ τρίχα. Καλλίτερα ὅμως φέρετέ μου ἐδῶ μιὰ τυφλή, ποῦ νὰ μὴν ἔχη ὀδὴ τὸ φῶς τῆς ἑφτά χρόνια.

Ἡ ἀδελφή τοῦ Ἄσσικ-Κερίπ, ποῦ ἐστέκετο ἐκεῖ κοντὰ στὴν πόρτα, ἄμα ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια τρέχει ἀμέσως στὴ μάννα τῆς. — Μάννα ! τῆς φωνάζει, ἔλα κ' εἶνε ὁ ἀδελφός μου, ὁ γυιός σου ὁ Ἄσσικ-Κερίπ ! Καὶ παίρνοντας τὴ γρηὰ ἀπὸ τὸ χέρι τὴν ἔφερε στὸ γάμο. Τότε ὁ Ἄσσικ ἐπῆρε χῶμα ἀπὸ τὴν τσέπη του, τὸ ἀνέλυσε στὸ νερὸ καὶ ἄλειψε τὰ μάτια τῆς μάννας του, λέγοντας : — Μάθετε, ἄνθρωποι, πόσο μέγας καὶ δυνατὸς εἶνε ὁ Χαθερηλιάζ !

Καὶ ἡ μάννα του εἶδε τὸ φῶς τῆς.

Ἦστερα ἀπ' αὐτὸ κανεὶς πιά δὲν εἶχε ἀμφιβολία ὅτι τὰ λόγια του δὲν ἦταν ἀληθινά, καὶ ὁ Χουρσίτ-μπέκ σιωπῶντας, ἐτράβηξε χέρι ἀπὸ τὴν ὠραία Μαχοῦλ-Μεχερί.

Τότε καταχαρούμενος ὁ Ἄσσικ-Κερίπ τοῦ εἶπε :

— Ἄκουσε, Χουρσίτ-μπέκ, ἐγὼ θὰ σὲ παρηγορήσω ! ἡ ἀδελφή μου δὲν εἶνε χειρότερη ἀπὸ τὴν πρώτη σου νύφη· ἐγὼ εἶμαι πλούσιος καὶ ἡ ἀδελφή μου δὲν θὰ ἔχη ὀλιγώτερο ἀσῆμι καὶ χρυσάφι. Πάρε τὴν λοιπὸν, καὶ γενήτε εὐτυχισμένοι ὅπως ἐγὼ μὲ τὴν ἀκριβὴ μου Μαχοῦλ-Μεχερί !

(Ἐκ τοῦ Ῥωσικοῦ).

ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΔΗΣ

ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Σὲ μιὰ σελίδα τῆς ζωῆς, ποῦ λέγεται Ἐδρετήριον,
 διαβάξεις τ' ὄνομά σου,
 καὶ σ' ἄλλη μιὰ, ποῦ λέγεται Δημοπρατήριον κοινῶς
 εὕρισκεις τὴν καρδιά σου.